

BENDROJI STATISTINĖ INFORMACIJA APIE ASMENIS SU NEGALIA UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2022- 2024 m.

Pranešimą parengė:

Utenos rajono savivaldybės

**Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos
skyriaus vyr. specialistė (asmenų su
negalia reikalų koordinatorė)**

Aida Kaušylienė

DĖL ASMENŲ SU NEGALIA REIKALŲ KOORDINAVIMO FUNKCIJOS VYKDYMO

- 2024 m. sausio mėn. 1d. Įsigaliojo Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymas (Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas), kuriuo savivaldybės administracijoms pavesta atlikti asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją.
- 2024 m. vasario mėn. 5 d. Administracijos direktorius pasirašė įsakymą Nr. AĮ-43 Dėl Utenos rajono savivaldybės administracijos socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyriaus vyriausiojo specialisto, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigybės įsteigimo ir pareigybės aprašymo patvirtinimo.
- Asmenų su negalia reikalų koordinatorius atlieka šias funkcijas:
- **Teisių apsaugos užtikrinimas:** Įtraukia asmens su negalia teisių apsaugos priemones į savivaldybės planavimo dokumentus ir koordinuoja jų įgyvendinimą.
- **Tarybos veiklos koordinavimas:** Organizuoja ir koordinuoja Asmens su negalia gerovės tarybos veiklą savivaldybėje.
- **Stebėseną ir analizę:** Renka, sistemina ir analizuoja duomenis apie asmenų su negalia padėtį, paslaugų prieinamumą ir poreikį, teikia išvadas bei pasiūlymus savivaldybės administracijos direktoriui ir institucijoms.
- **Tarpžinybinis bendradarbiavimas:** Skatina ir inicijuoja efektyvų bendradarbiavimą tarp įvairių sektorių, siekiant kompleksiškai spręsti asmenų su negalia problemas ir sudaryti sąlygas jų savarankiškam gyvenimui.
- **Pagalbos koordinavimas:** Užtikrina pagalbos plano įgyvendinimą, koordinuoja paslaugų teikimą, būsto pritaikymą ir techninių pagalbos priemonių suteikimą.
- **Konsultavimas ir informavimas:** Teikia konsultacijas ir informaciją asmenims su negalia, jų atstovams, savivaldybės įstaigoms ir nevyriausybinėms organizacijoms apie teikiamas paslaugas ir priemones.

BENDROJI STATISTIKA

Asmenų su negalia skaičius išlieka stabilus, nežymiai svyruojantis kasmet

2024 m. šalyje gyveno apie 231 tūkst. asmenų su negalia, tai sudarė 8,5 proc. nuo bendro šalies gyventojų skaičiaus. Palyginti su 2023 m., asmenų su negalia skaičius padidėjo 2,3 proc.

Data	2022-12-31	2023-12-31	2024-12-31
Bendras gyventojų skaičius Utenos rajono savivaldybėje	37 555	38 420	37 411
Asmenys su negalia Procentinė išraiška.	3022 (8,5%)	3044 (7,9%)	3003 (8%)

ASMENŲ SU NEGALIA SKAIČIAUS DINAMIKA 2022-2024 m. UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖJE

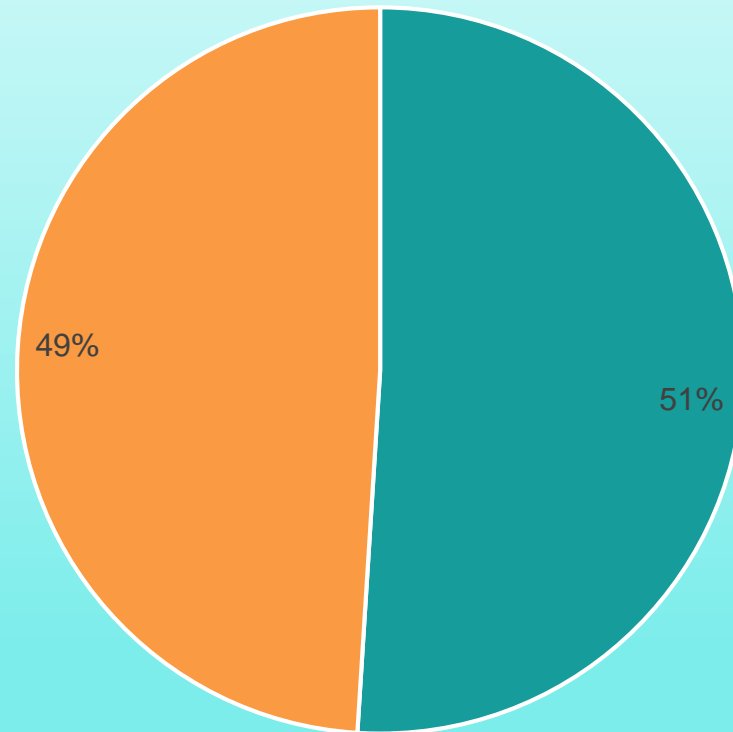
Oficialios statistikos portalo duomenimis Utenos rajono savivaldybėje 2024 m. gruodžio mėn. duomenimis gyveno 37 411 gyventojų, iš kurių 8,1% (arba 3003) sudarė asmenys su negalia.

Suaugusių asmenų skaičius metų pradžioje 31 138 iš kurių 9,64% (arba 3003) sudarė asmenys su negalia.

- Per pastaruosius trejus metus asmenų su negalia skaičius kito nežymiai, pastebimas tam tikras nepastovumas.
- **2022 m.** buvo užregistruoti **3022** asmenys su negalia.
- **2023 m.** šis skaičius šiek tiek **padidėjo iki 3044**, t. y. 22 asmenimis daugiau nei ankstesniais metais.
- **2024 m.** skaičius **nukrito iki 3003**, sumažėjęs 41 asmenų, palyginti su 2023 m.
- Šie duomenys rodo, kad kasmetiniai svyravimai yra nedideli ir gali būti susiję su įvairiais veiksniais – gyventojų migracija, demografiniais pokyčiais ar duomenų registravimo metodika. Visgi bendroji tendencija leidžia daryti išvadą, kad **asmenų su negalia skaičius regione išlieka stabilus, be ryškesnių augimo ar mažėjimo tendencijų.**

Suaugusių asmenų su negalia dalis pagal lytį Utenos rajono savivaldybėje.

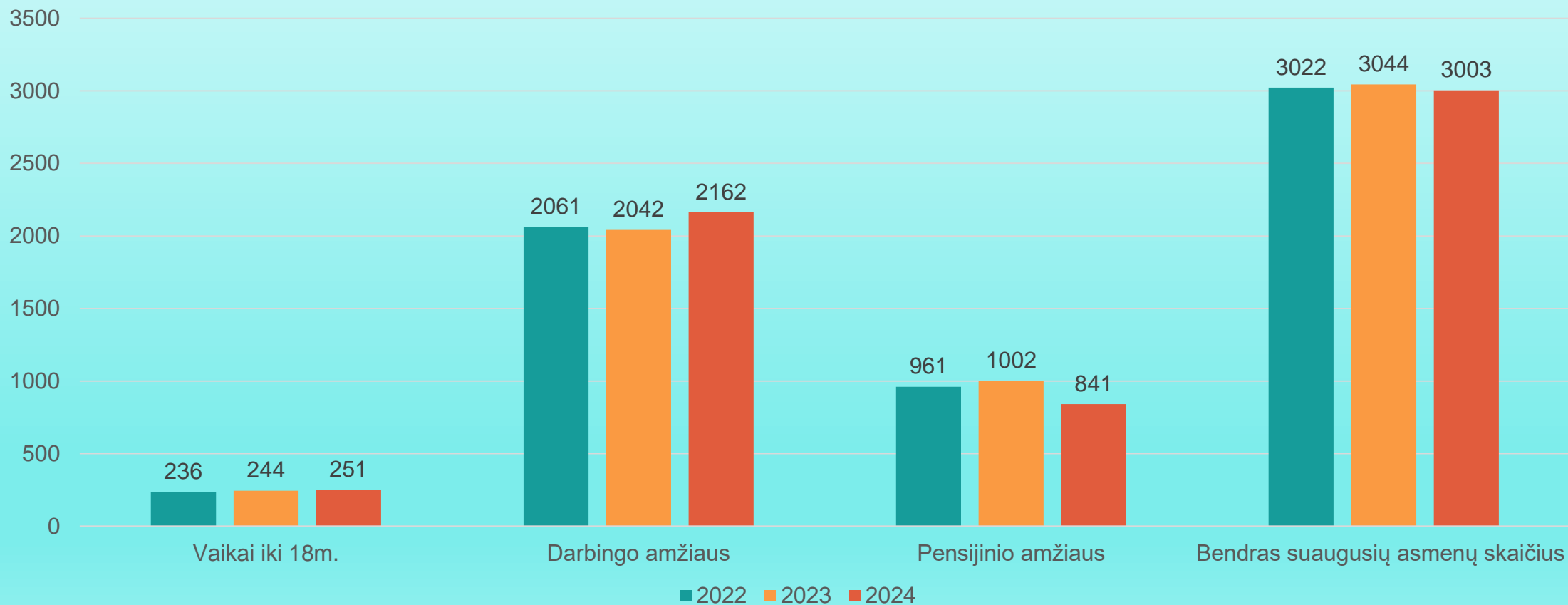
(Statistika šalyje: 47% vyrai, 53% moterys)

■ Vyrai ■ Moterys

ASMENŲ SU NEGALIA SKAIČIAUS DINAMIKA PAGAL AMŽIAUS GRUPES

Asmenys su negalia pagal amžiaus grupes

BENDROJI INFORMACIJA APIE DIRBANČIUS DARBINGO AMŽIAUS, NETEKTO DARBINGUMO IR ŠALPOS NEĮGALUMO PENSIJŲ GAVĖJUS UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖJE (2022-2024 M.)

2022-12-31d. Darbingo amžiaus asmenų su negalia 2061 iš jų dirbantys 587asm.

2023-12-31d. Darbingo amžiaus asmenų su negalia 2042 iš jų dirbantys 589 asm.

2024-12-31d. Darbingo amžiaus asmenų su negalia 2162, (dirbantys, informacija nepateikta)

Užimtumo tarnybos Utenos skyriaus duomenimis per 2024m. Įdarbinta 31 asmuo su negalia.

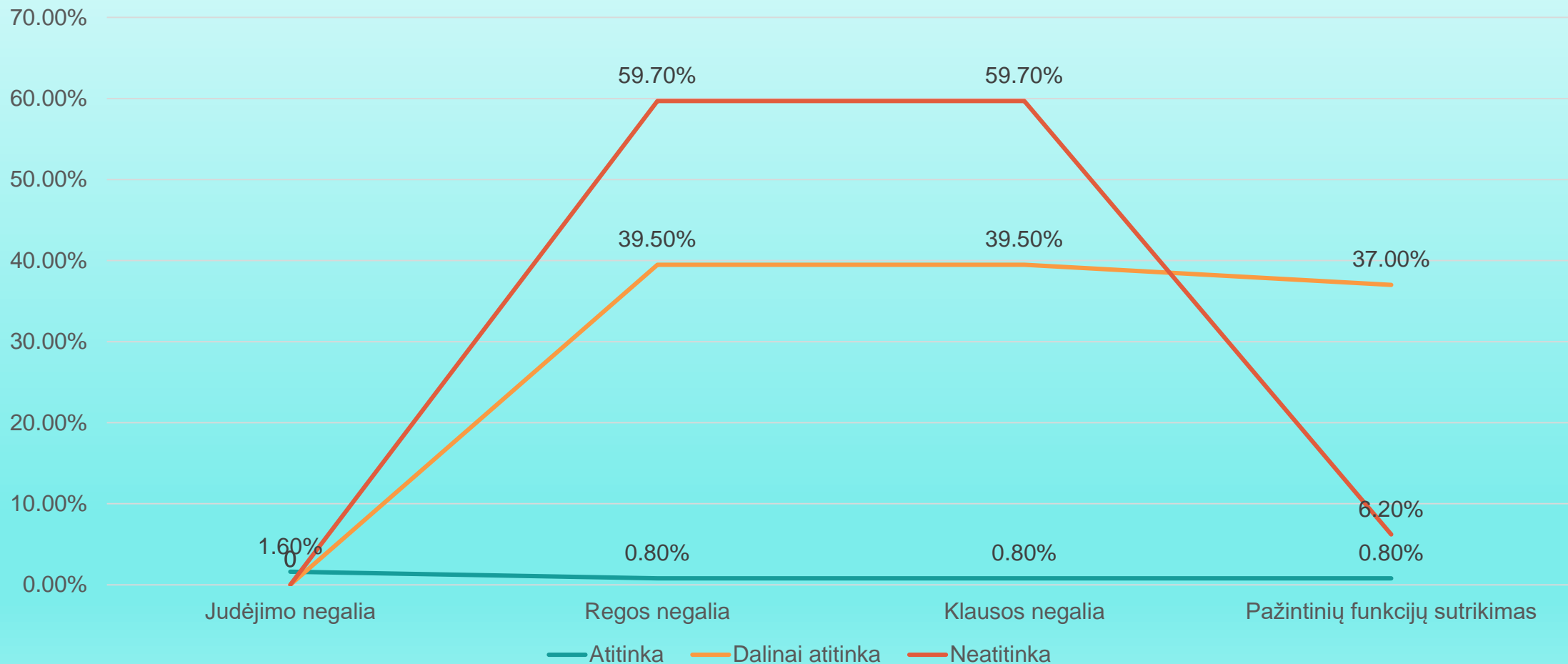
APLINKOS PRIEINAMUMAS-asmenims su negalia yra viena iš pagrindinių jų savarankiškumo sąlygų.

- Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. AJ-806 „Dėl darbo grupės planui dėl pastatų pritaikymo žmonių su negalia poreikiams parengti sudarymo“ sudaryta darbo grupė pastatų pritaikymo žmonių su negalia poreikiams planui parengti. Darbo grupė 2024 metų balandžio mėn. vadovaudamasi Statybos techniniame reglamente STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministro 2019-11-4 įsakymu Nr. D1-653 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas patvirtinimo“, nurodytais reikalavimais pastatų pritaikymui asmenims su negalia parengė klausimyną, kurį pateikė Utenos rajono savivaldybės subjektams, kurie veiklą vykdo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiuose pastatuose. Darbo grupė atliko pastatų, kuriuose veiklą vykdė 126 savivaldybės subjektai, pritaikymo asmenims turintiems negalią vertinimą, pateikė išvadas, rekomendacijas ir pastatų pritaikymo asmenims su negalia planą 2024-2030 metams.

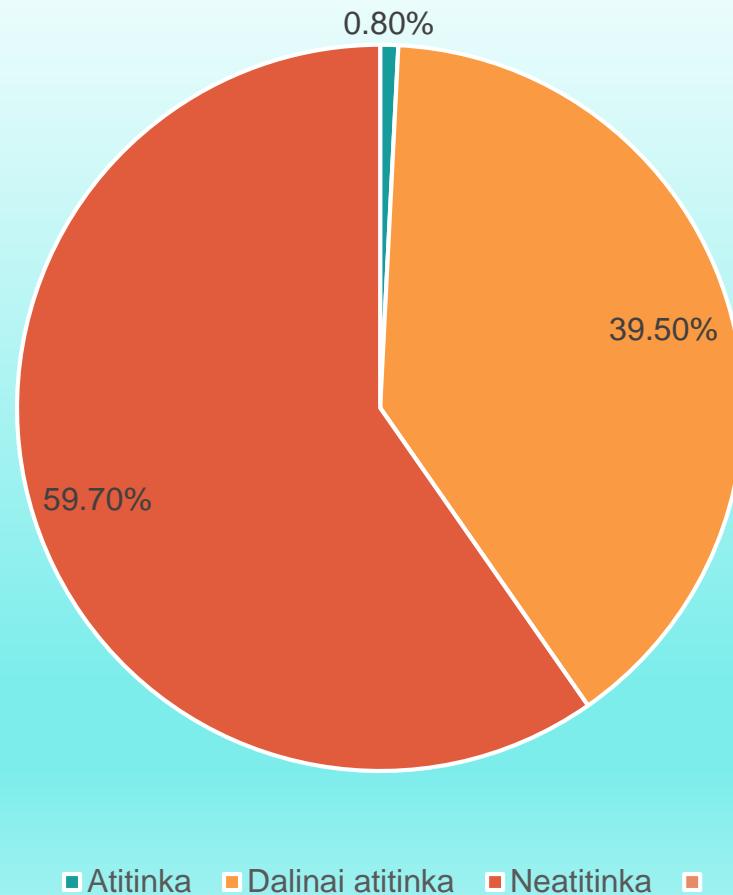
APLINKOS PRIEINAMUMAS

- Utenos rajono savivaldybės administracija 2025 m. sausio mėnesį išsiuntė informaciją (kvietimus) Utenos rajone veikiančioms ir viešąsias paslaugas teikiančioms institucijoms. Informacija siūsta pakartotinai.
- Institucijos buvo kviečiamos įsivertinti ir užpildyti vertinimo anketas sistemoje **STASIS**, įvertinant pastatų, valdomų nuosavybės ar panaudos teise, prieinamumą asmenims su negalia.
- **Tikslas** – užtikrinti asmenų su negalia galimybes aktyviau dalyvauti socialiniame gyvenime ir kaip lygiaverčiai su kitais gauti viešąsias paslaugas.
- Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacinių technologijų įrankio www.stasis.lt 2025 m. Birželio 1d. Registruoti 178 institucijos, teikiančios viešąsias paslaugas.

Aplinkos prieinamumas Utenos rajono savivaldybėje pagal pateiktą informaciją sistemoje STASIS 2025-06-01 d.

Aplinkos prieinamumas Utenos rajono savivaldybėje pagal pateiktą informaciją sistemoje STASIS (2025-06-01d.)

Būsto pritaikymas asmenims su negalia

Būsto pritaikymas asmeniui su negalia – būsto ir (ar) jo aplinkos pertvarkymas, kai patalpos arba jų dalys keičiamos sumontuojant (panaudojant) specialią įrangą ir (ar) atliekant remontą pagal individualius poreikius.

Pritaikymo poreikis nustatomas asmeniui su negalia, kurio judėjimo funkcijų sutrikimas yra pastovus ir negrįžtamas ir (ar) kuriam nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis dėl psichikos ir (ar) elgesio arba regos sutrikimų.

Iki 2025-06-01 dienos pateikti 35 Utenos rajono savivaldybės gyventojų prašymai. Birželio 2 d. įvyko Utenos rajono savivaldybės būsto pritaikymo asmenims su negalia komisijos posėdis, kurio metu sudaryta ir patvirtinta laukiančiųjų eilė.

Per 2025 metus planuojama pritaikyti 11 būstų asmenims su negalia. Tam bus skirta 86,900 eurų valstybės biudžetų lėšų ir 100,000 eurų savivaldybės biudžeto lėšų.

Būsto pritaikymas asmenims su negalia Utenos rajono savivaldybėje 2022-2024m.

*VB-valstybės biudžeto lėšos
*SB-savivaldybės biudžeto lėšos

Pritaikyta būstų asmenims su negalia	2022 m.		2023 m.		2024 m.	
	Pritaikyta būstų	Panaudota lėšų, tūkst. Eur	Pritaikyta būstų	Panaudota lėšų, tūkst. Eur	Pritaikyta būstų	Panaudota lėšų, tūkst. Eur
Iš viso	10	123,0 SB*- 58,1 VB*-64,9	8	90,3 SB*-40,1 VB*-50,2	9	158,8 SB*- 89,6 VB*-69,2

Dėl informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijų patvirtinimo

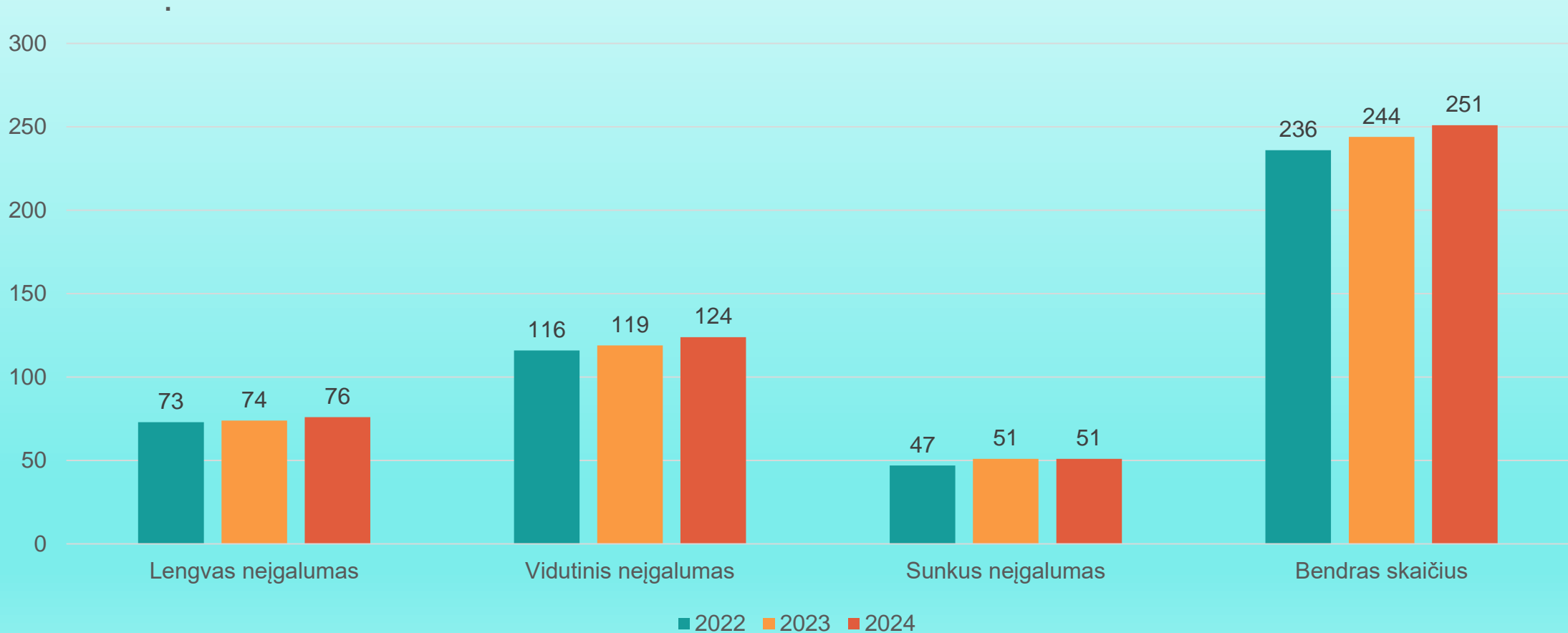
2023m. Lapkričio 29d. Nr. A1-784

- 2025 m. kovo 4 d. Utenos rajono savivaldybės administracijos darbuotojai ir savivaldybei pavaldžių įstaigų atstovai išklausė mokymus „**Informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijos**“ mokymus vedė: Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie LR SADM prieinamumo užtikrinimo ir konsultacijų skyriaus specialistės: Neringa Šaveiko, Laura Mikelevičiūtė.
- 2025 m. Balandžio 15 d. Nr. AĮ-263 „Dėl Utenos rajono savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašo patvirtinimo“

VAIKAI SU NEGALIA

Įvertinus trejų metų statistikos duomenis matyti, kad vaikų su negalia skaičius Utenos rajono savivaldybėje kasmet auga. Tokia tendencija stebima ir kituose Lietuvos miestuose.

Vaikų su negalia procentinis pokytis Respublikos mastu lyginant 2023m. ir 2024m. išaugo 5,09%

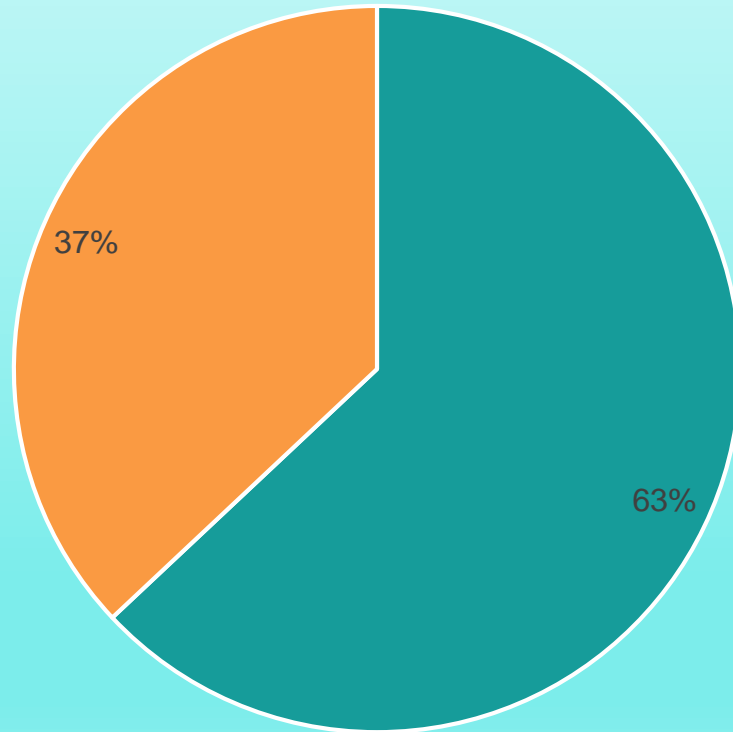

VAIKAI SU NEGALIA

Savivaldybėje berniukų ir mergaičių santykis tarp vaikų su negalia

Per pastaruosius trejus metus vaikų su negalia lyčių pasiskirstymas išliko stabilus: Santykis nepakito nuo 2022 iki 2024 metų, o tai rodo, kad lytinė proporcija tarp vaikų su negalia išlieka pastovi, nepaisant bendro vaikų skaičiaus svyravimų.

Mergaičių ir berniukų santykis Respublikos mastu: 64 % berniukų ir 36% mergaičių.

■ Berniukai ■ Mergaitės ■

Mokinių, turinčių specialiųjų poreikių (SUP), ugdomų integruotai bendrojo ugdymo mokyklose, dalis procentais.

*Duomenys be lopšelių darželių ir Utenos Kraštonos progimnazijos „Versmės“ skyriaus

Metai	2021-2022 m. m.	2022-2023 m. m.	2023-2024m. m.
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.)	15,25%	14,87%	14,73%

Negalią turinčių mokinių dalis (procentais) nuo mokinių turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrojo lavinimo mokyklose.

Metai	2021-2022 m.m.	2022-2023 m.m.	2023-2024m.m.
Negalią turinčių mokinių dalis nuo mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrojo ugdymo mokyklose (proc.)	10,26%	11,39%	10,32%

Bendrose klasėse besimokančių mokinių turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, dalis (proc.) pagal mokyklos tipus

*SUP mokiniai (nustatė PPT) ir mokiniai, kuriems kalbėjimo ir kalbos sutrikimus nustatė mokyklos VGK

Mokyklos tipas	2021-2022 m.m.	2022-2023 m.m.	2023-2024 m.m.
Aukštakalnio pradinė mokykla	26,09%	26,62%	25,27%
Progimnazijos	20,03%	18,8%	18,8%
Gimnazijos	9,39%	7,63%	8,02%

Specialusis ugdymas Utenos rajono savivaldybėje. Utenos Krašunos progimnazijos „Versmės“ skyriuje

Utenos rajono savivaldybės tarybos 2020 m. birželio 25d. Sprendimu Nr. TS-181 „Dėl specialiosios mokyklos-daugiafunkcio centro reorganizavimo ir Utenos Krašunos progimnazijos nuostatų patvirtinimo“

Utenos specialiojo ugdymo ir užimtumo centras reorganizuotas į Utenos Krašunos progimnazijos „Versmės“ skyrių.

Metai	2020-2021 m. m.	2021-2022 m. m.	2022-2023 m. m.	2023-2024 m. m.
Mokinių skaičius	30	30	32	31
Mokinių dalis (proc.)	5,05%	5%	4,41%	4,16%

Specialiųjų mokymosi poreikių turinčių vaikų skaičius bendrose ugdymo įstaigose 2023-2024 m. m.

*SUP mokiniai(nustatė PPT) ir mokiniai , kuriems kalbėjimo ir kalbos sutrikimus nustatė mokyklos VGK (be „Versmės“ skyriaus)

Utenos vaikų lopšelis darželis „Voveraitė“	46
Utenos vaikų lopšelis darželis „ Želmenėlis “	44
Utenos vaikų lopšelis darželis „ Šaltinėlis“	45
Utenos vaikų lopšelis darželis „ Varpelis“	87
Utenos vaikų lopšelis darželis „ Saulutė“	64
Utenos vaikų lopšelis darželis „ Pasaka“	52
Utenos vaikų lopšelis darželis „ Gandrelis “	53
Utenos vaikų lopšelis darželis „ Eglutė “	45
Utenos rajono Sudeikių daugiafunkcis centras	4
Utenos Aukštakalnio pradinė mokykla	71
Utenos Aukštakalnio progimnazijos „ Žiburio“ skyrius	77
Utenos rajono Užpalių gimnazijos „ Vyžuonų“ skyrius	0

Specialiųjų mokymosi poreikių turinčių vaikų skaičius bendrose ugdymo įstaigose 2023-2024 m. m.

*SUP mokiniai (nustatė PPT) ir mokiniai, kuriems kalbėjimo ir kalbos sutrikimus nustatė mokyklos VGK (be „Versmės“ skyriaus)

Utenos Vyturių progimnazijos „Daugailių“ skyrius	18
Utenos Vyturių progimnazijos „Pakalnių“ skyrius	7
Utenos Vyturių progimnazijos „Antalgės“ skyrius	3
Utenos progimnazija (be skyrių)	97
Utenos Aukštakalnio progimnazija (be skyriaus)	82
Utenos Kraštonos progimnazija (be skyriaus)	119
Utenos rajono Užpalių gimnazija	53
Utenos A. Šapokos gimnazija	0
Utenos Dauniškio gimnazija	17
Utenos „Saulės“ gimnazija	35
Viso:	1019

Pagal pedagoginę klasifikaciją, mokinių turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupės: (2023 m. rugsėjo 1d. duomenys)

- **Negalių grupė:**
  - Intelektų sutrikimai 37
  - Regos sutrikimai 4
  - Klausos sutrikimai 11
- Judesio ir padėties neurologiniai sutrikimai 5
- Įvairiapusiai raidos sutrikimai: vaikystės autizmas, atipinis autizmas, Asberger'o sindromas, Rett'o sindromas, kiti įvairiapusiai raidos sutrikimai 19
- Kompleksinė negalia 13

Pagal pedagoginę klasifikaciją, mokinių turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupės: (2023 m. rugsėjo 1d. duomenys)

- **Mokymosi sutrikimų grupė:**
- Bendrieji mokymosi sutrikimai 16
- Specifiniai mokymosi sutrikimai 40
- Elgesio ir/ar emocijų sutrikimai (aktyvumo, dėmesio, emocijų, elgesio) 23
- Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai 535
- Kompleksiniai sutrikimai 242

**Pagal pedagoginę klasifikaciją, mokinių turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupės:
(2023 m. rugsėjo 1d. duomenys)**

- **Mokymosi sunkumų grupė:**
- Besimokantys negimtaja kalba ar gyvenantys kitoje kultūrinėje aplinkoje 3
- Sulėtėjusi raida 67
- Nepalankūs aplinkos veiksniai 4

**BENDROJI STATISTINĖ INFORMACIJA APIE ASMENIS
SU NEGALIA UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖJE
2022-2024 m.**